

2002. évi II. törvény

az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében New Yorkban, 1954. szeptember 28-án létrejött, a Hontalan Személyek Jogállásáról szóló Egyezmény kihirdetéséről

1. § Az Országgyűlés az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében New Yorkban, 1954. szeptember 28-án létrejött, a Hontalan Személyek Jogállásáról szóló Egyezményt e törvénnyel kihirdeti.

(A csatlakozási okiratot a Magyar Köztársaság külügyminisztere 2001. november 21. napján az ENSZ Főtitkáránál letétbe helyezte; az Egyezmény - annak 39. Cikke 2. bekezdése alapján - a Magyar Köztársaság tekintetében 2002. év február hó 19. napján hatályba lép.)

2. § Az Egyezmény angol és hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

"Convention relating to the Status of Stateless Persons

Preamble

The High Contracting Parties,

considering that the Charter of the United Nations and the Universal Declaration of Human Rights approved on 10 December 1948 by the General Assembly of the United Nations have affirmed the principle that human beings shall enjoy fundamental rights and freedoms without discrimination,

considering that the United Nations has, on various occasions, manifested its profound concern for stateless persons and endeavoured to assure stateless persons the widest possible exercise of these fundamental rights and freedoms,

considering that only those stateless persons who are also refugees are covered by the Convention relating to the Status of Refugees of 28 July 1951, and that there are many stateless persons who are not covered by that Convention,

considering that it is desirable to regulate and improve the status of stateless persons by an international agreement,

have agreed as follows:

Chapter I

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Definition of the term "stateless person"

1. For the purpose of this Convention, the term "stateless person" means a person who is not considered as a national by any State under the operation of its law.

2. This Convention shall not apply:

(i) to persons who are at present receiving from organs or agencies of the United Nations other than the United Nations High Commissioner for Refugees protection or assistance so long as they are receiving such protection or assistance;

(ii) to persons who are recognized by the competent authorities of the country in which they have taken residence as having the rights and obligations which are attached to the possession of the nationality of that country;

(iii) to persons with respect to whom there are serious reasons for considering that:

a) they have committed a crime against peace, a war crime, or a crime against humanity, as defined in the international instruments drawn up to make provisions in respect of such crimes;

b) they have committed a serious non-political crime outside the country of their residence prior to their admission to that country;

c) they have been guilty of acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 2

General obligations

Every stateless person has duties to the country in which he finds himself, which require in particular that he conform to its laws and regulations as well as to measures taken for the maintenance of public order.

Article 3

Non-discrimination

The Contracting States shall apply the provisions of this Convention to stateless persons without discrimination as to race, religion or country of origin.

Article 4

Religion

The Contracting States shall accord to stateless persons within their territories treatment at least as favourable as that accorded to their nationals with respect to freedom to practise their religion and freedom as regards the religious education of their children.

Article 5

Rights granted apart from this Convention

Nothing in this Convention shall be deemed to impair any rights and benefits granted by a Contracting State to stateless persons apart from this Convention.

Article 6

The term "in the same circumstances"

For the purpose of this Convention, the term "in the same circumstances" implies that any requirements (including requirements as to length and conditions of sojourn or residence) which the particular individual would have to fulfil for the enjoyment of the right in question, if he were not a stateless person, must be fulfilled by him, with the exception of requirements which by their nature a stateless person is incapable of fulfilling.

Article 7

Exemption from reciprocity

1. Except where this Convention contains more favourable provisions, a Contracting State shall accord to stateless persons the same treatment as is accorded to aliens generally.

2. After a period of three years' residence, all stateless persons shall enjoy exemption from legislative reciprocity in the territory of the Contracting States.

3. Each Contracting State shall continue to accord to stateless persons the rights and benefits to which they were already entitled, in the absence of reciprocity, at the date of entry into force of this Convention for that State.

4. The Contracting States shall consider favourably the possibility of according to stateless persons, in the absence of reciprocity, rights and benefits beyond those to which they are entitled according to paragraphs 2 and 3, and to extending exemption from reciprocity to stateless persons who do not fulfil the conditions provided for in paragraphs 2 and 3.

5. The provisions of paragraphs 2 and 3 apply both to the rights and benefits referred to in articles 13, 18, 19, 21 and 22 of this Convention and to rights and benefits for which this Convention does not provide.

Article 8

Exemption from exceptional measures

With regard to exceptional measures which may be taken against the person, property or interests of nationals or former nationals of a foreign State, the Contracting States shall not apply such measures to a stateless person solely on account of his having previously possessed the nationality of the foreign State in question. Contracting States which, under their legislation, are prevented from applying the general principle expressed in this article shall, in appropriate cases, grant exemptions in favour of such stateless persons.

Article 9

Provisional measures

Nothing in this Convention shall prevent a Contracting State, in time of war or other grave and exceptional circumstances, from taking provisionally measures which it considers to be essential to the national security in the case of a particular person, pending a determination by the Contracting State that that person is in fact a stateless person and that the continuance of such measures is necessary in his case in the interests of national security.

Article 10

Continuity of residence

1. Where a stateless person has been forcibly displaced during the Second World War and removed to the territory of a Contracting State, and is resident there, the period of such enforced sojourn shall be considered to have been lawful residence within that territory.

2. Where a stateless person has been forcibly displaced during the Second World War from the territory of a Contracting State and has, prior to the date of entry into force of this Convention, returned there for the purpose of taking up residence, the period of residence before and after such enforced displacement shall be regarded as one uninterrupted period for any purposes for which uninterrupted residence is required.

Article 11

Stateless seamen

In the case of stateless persons regularly serving as crew members on board a ship flying the flag of a Contracting State, that State shall give sympathetic consideration to their establishment on its territory and the issue of travel documents to them or their temporary admission to its territory particularly with a view to facilitating their establishment in another country.

Chapter II

JURIDICAL STATUS

Article 12

Personal status

1. The personal status of a stateless person shall be governed by the law of the country of his domicile or, if he has no domicile, by the law of the country of his residence.

2. Rights previously acquired by a stateless person and dependent on personal status, more particularly rights attaching to marriage, shall be respected by a Contracting State, subject to compliance, if this be necessary, with the formalities required by the law of that State, provided that the right in question is one which would have been recognized by the law of that State had he not become stateless.

Article 13

Movable and immovable property

The Contracting States shall accord to a stateless person treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens

generally in the same circumstances, as regards the acquisition of movable and immovable property and other rights pertaining thereto, and to leases and other contracts relating to movable and immovable property.

Article 14

Artistic rights and industrial property

In respect of the protection of industrial property, such as inventions, designs or models, trade marks, trade names, and of rights in literary, artistic and scientific works, a stateless person shall be accorded in the country in which he has his habitual residence the same protection as is accorded to nationals of that country. In the territory of any other Contracting State, he shall be accorded the same protection as is accorded in that territory to nationals of the country in which he has his habitual residence.

Article 15

Right of association

As regards non-political and non-profit-making associations and trade unions the Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible, and in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

Article 16

Access to courts

1. A stateless person shall have free access to the courts of law on the territory of all Contracting States.

2. A stateless person shall enjoy in the Contracting State in which he has his habitual residence the same treatment as a national in matters pertaining to access to the courts, including legal assistance and exemption from *cautio judicatum solvi*.

3. A stateless person shall be accorded in the matters referred to in paragraph 2 in countries other than that in which he has his habitual residence the treatment granted to a national of the country of his habitual residence.

Chapter III

GAINFUL EMPLOYMENT

Article 17

Wage-earning employment

1. The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the right to engage in wage-earning employment.

2. The Contracting States shall give sympathetic consideration to assimilating the rights of all stateless persons with regard to wage-earning employment to those of nationals, and in particular of those stateless persons who have entered their territory pursuant to programmes of labour recruitment or under immigration schemes.

Article 18

Self-employment

The Contracting States shall accord to a stateless person lawfully in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the right to engage on his own account in agriculture, industry, handicrafts and commerce and to establish commercial and industrial companies.

Article 19

Liberal professions

Each Contracting State shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory who hold diplomas recognized by the competent authorities of that State, and who are desirous of practising a liberal profession, treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

Chapter IV

WELFARE

Article 20

Rationing

Where a rationing system exists, which applies to the population at large and regulates the general distribution of products in short supply, stateless persons shall be accorded the same treatment as nationals.

Article 21

Housing

As regards housing, the Contracting States, in so far as the matter is regulated by laws or regulations or is subject to the control of public authorities, shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

Article 22

Public education

1. The Contracting States shall accord to stateless persons the same treatment as is accorded to nationals with respect to elementary education.

2. The Contracting States shall accord to stateless persons treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, with respect to education other than elementary education and, in particular, as regards access to studies, the recognition of foreign school certificates, diplomas and degrees, the remission of fees and charges and the award of scholarships.

Article 23

Public relief

The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory the same treatment with respect to public relief and assistance as is accorded to their nationals.

Article 24

Labour legislation and social security

1. The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory the same treatment as is accorded to nationals in respect of the following matters:

a) in so far as such matters are governed by laws or regulations or are subject to the control of administrative authorities; remuneration, including family allowances where these form part of remuneration, hours of work, overtime arrangements, holidays with pay, restrictions on home work, minimum age of employment, apprenticeship and training, women's work and the work of young persons, and the enjoyment of the benefits of collective bargaining;

b) social security (legal provisions in respect of employment injury, occupational diseases, maternity, sickness, disability, old age, death, unemployment, family responsibilities and any other contingency which, according to national laws or regulations, is covered by a social security scheme), subject to the following limitations:

(i) there may be appropriate arrangements for the maintenance of acquired rights and rights in course of acquisition;

(ii) national laws or regulations of the country of residence may prescribe special arrangements concerning benefits or portions of benefits which are payable wholly out of public funds, and concerning allowances paid to persons who do not fulfil the contribution conditions prescribed for the award of a normal pension.

2. The right to compensation for the death of a stateless person resulting from employment injury or from occupational disease shall not be affected by the fact that the residence of the beneficiary is outside the territory of the Contracting State.

3. The Contracting States shall extend to stateless persons the benefits of agreements concluded between them, or which may be concluded between them in the future, concerning the maintenance of acquired rights and rights in the process of acquisition in regard to social security, subject only to the conditions which apply to nationals of the States signatory to the agreements in question.

4. The Contracting States will give sympathetic consideration to extending to stateless persons so far as possible the benefits of similar agreements which may at any time be in force between such Contracting States and non-contracting States.

Chapter V

ADMINISTRATIVE MEASURES

Article 25

Administrative assistance

1. When the exercise of a right by a stateless person would normally require the assistance of authorities of a foreign country to whom he cannot have recourse, the Contracting State in whose territory he is residing shall arrange that such assistance be afforded to him by their own authorities.

2. The authority or authorities mentioned in paragraph I shall deliver or cause to be delivered under their supervision to stateless persons such documents or certifications as would normally be delivered to aliens by or through their national authorities.

3. Documents or certifications so delivered shall stand in the stead of the official instruments delivered to aliens by or through their national authorities and shall be given credence in the absence of proof to the contrary.

4. Subject to such exceptional treatment as may be granted to indigent persons, fees may be charged for the services mentioned herein, but such fees shall be moderate and commensurate with those charged to nationals for similar services.

5. The provisions of this article shall be without prejudice to articles 27 and 28.

Article 26

Freedom of movement

Each Contracting State shall accord to stateless persons lawfully in its territory the right to choose their place of residence and to move freely within its territory, subject to any regulations applicable to aliens generally in the same circumstances.

Article 27

Identity papers

The Contracting States shall issue identity papers to any stateless person in their territory who does not possess a valid travel document.

Article 28

Travel documents

The Contracting States shall issue to stateless persons lawfully staying in their territory travel documents for the purpose of travel outside their territory, unless compelling reasons of national security or public order otherwise require, and the

provisions of the *Schedule* to this Convention shall apply with respect to such documents. The Contracting States may issue such a travel document to any other stateless person in their territory; they shall in particular give sympathetic consideration to the issue of such a travel document to stateless persons in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

Article 29

Fiscal charges

1. The Contracting States shall not impose upon stateless persons duties, charges or taxes, of any description whatsoever, other or higher than those which are or may be levied on their nationals in similar situations.

2. Nothing in the above paragraph shall prevent the application to stateless persons of the laws and regulations concerning charges in respect of the issue to aliens of administrative documents including identity papers.

Article 30

Transfer of assets

1. A Contracting State shall, in conformity with its laws and regulations, permit stateless persons to transfer assets which they have brought into its territory, to another country where they have been admitted for the purposes of resettlement.

2. A Contracting State shall give sympathetic consideration to the application of stateless persons for permission to transfer assets wherever they may be and which are necessary for their resettlement in another country to which they have been admitted.

Article 31

Expulsion

1. The Contracting States shall not expel a stateless person lawfully in their territory save on grounds of national security or public order.

2. The expulsion of such a stateless person shall be only in pursuance of a decision reached in accordance with due process of law. Except where compelling reasons of national security otherwise require, the stateless person shall be allowed to submit evidence to clear himself, and to appeal to and be represented for the purpose before competent authority or a person or persons specially designated by the competent authority.

3. The Contracting States shall allow such a stateless person a reasonable period within which to seek legal admission into another country. The Contracting States reserve the right to apply during that period such internal measures as they may deem necessary.

Article 32

Naturalization

The Contracting States shall as far as possible facilitate the assimilation and naturalization of stateless persons. They shall in particular make every effort to expedite naturalization proceedings and to reduce as far as possible the charges and costs of such proceedings.

Chapter VI

FINAL CLAUSES

Article 33

Information on national legislation

The Contracting States shall communicate to the Secretary-General of the United Nations the laws and regulations which they may adopt to ensure the application of this Convention.

Article 34

Settlement of disputes

Any dispute between Parties to this Convention relating to its interpretation or application, which cannot be settled by other means, shall be referred to the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article 35

Signature, ratification and accession

1. This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the United Nations until 31 December 1955.

2. It shall be open for signature on behalf of:

- a)* any State Member of the United Nations;
- b)* any other State invited to attend the United Nations Conference on the Status of Stateless Persons; and
- c)* any State to which an invitation to sign or to accede may be addressed by the General Assembly of the United Nations.

3. It shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. It shall be open for accession by the States referred to in paragraph 2 of this article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 36

Territorial application clause

1. Any State may, at the time of signature, ratification or accession, declare that this Convention shall extend to all or any of the territories for the international relations of which it is responsible. Such a declaration shall take effect when the Convention enters into force for the State concerned.

2. At any time thereafter any such extension shall be made by notification addressed to the Secretary-General of the United Nations and shall take effect as from the ninetieth day after the day of receipt by the Secretary-General of the United Nations of this notification, or as from the date of entry into force of the Convention for the State concerned, whichever is the later.

3. With respect to those territories to which this Convention is not extended at the time of signature, ratification or accession, each State concerned shall consider the possibility of taking the necessary steps in order to extend the application of this Convention to such territories, subject, where necessary for constitutional reasons, to the consent of the Governments of such territories.

Article 37

Federal clause

In the case of a Federal or non-unitary State, the following provisions shall apply

a) with respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction of the federal legislative authority, the obligations of the Federal Government shall to this extent be the same as those of Parties which are not Federal States;

b) with respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction of constituent States, provinces or cantons which are not, under the constitutional system of the Federation, bound to take legislative action, the Federal Government shall bring such articles with a favourable recommendation to the notice of the appropriate authorities of States, provinces or cantons at the earliest possible moment;

c) a Federal State Party to this Convention shall, at the request of any other Contracting State transmitted through the Secretary-General of the United Nations, supply a statement of the law and practice of the Federation and its constituent units in regard to any particular provision of the Convention showing the extent to which effect has been given to that provision by legislative or other action.

Article 38

Reservations

1. At the time of signature, ratification or accession, any State may make reservations to articles of the Convention other than to articles 1, 3, 4, 16 (1) and 33 to 42 inclusive.

2. Any State making a reservation in accordance with paragraph I of this article may at any time withdraw the reservation by a communication to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations.

Article 39

Entry into force

1. This Convention shall come into force on the ninetieth day following the day of deposit of the sixth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 40

Denunciation

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. Such denunciation shall take effect for the Contracting State concerned one year from the date upon which it is received by the Secretary-General of the United Nations.

3. Any State which has made a declaration or notification under article 36 may, at any time thereafter, by a notification to the Secretary-General of the United Nations, declare that the Convention shall cease to extend to such territory one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 41

Revision

1. Any Contracting State may request revision of this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall recommend the steps, if any, to be taken in respect of such request.

Article 42

Notifications by the Secretary-General of the United Nations

The Secretary-General of the United Nations shall inform all Members of the United Nations and non-member States referred to in article 35:

- a)* of signatures, ratifications and accessions in accordance with article 35;
- b)* of declarations and notifications in accordance with article 36;
- c)* of reservations and withdrawals in accordance with article 38;
- d)* of the date on which this Convention will come into force in accordance with article 39;
- e)* of denunciations and notifications in accordance with article 40;
- f)* of request for revision in accordance with article 41.

In faith whereof the undersigned, duly authorized, have signed this Convention on behalf of their respective Governments.

Done at New York, this twenty-eighth day of September, one thousand nine hundred and fifty-four, in a single copy, of which the English, French and Spanish texts are equally authentic and which shall remain deposited in the archives of the United Nations, and certified true copies of which shall be delivered to all Members of the United Nations and to the non-member States referred to in article 35.

Schedule

Article 1

1. The travel document referred to in article 28 of this Convention shall indicate that the holder is a stateless person under the terms of the Convention of 28 September 1954.

2. The document shall be made out in at least two languages, one of which shall be English or French.

3. The Contracting States will consider the desirability of adopting the model travel document attached hereto.

Article 2

Subject to the regulations obtaining in the country of issue, children may be included in the travel document of a parent or, in exceptional circumstances, of another adult.

Article 3

The fees charged for issue of the document shall not exceed the lowest scale of charges for national passports.

Article 4

Save in special or exceptional cases, the document shall be made valid for the largest possible number of countries.

Article 5

The document shall have a validity of not less than three months and not more than two years.

Article 6

1. The renewal or extension of the validity of the document is a matter for the authority which issued it, so long as the holder has not established lawful residence in another territory and resides lawfully in the territory of the said authority. The issue of a new document is, under the same conditions, a matter authority which issued the former document.

2. Diplomatic or consular authorities may be authorized to extend, for a period not exceeding six months, the validity of travel documents issued by their Governments.

3. The Contracting States shall give sympathetic consideration to renewing or extending the validity of travel documents or issuing new documents to stateless persons no longer lawfully resident in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

Article 7

The Contracting States shall recognize the validity of the documents issued in accordance with the provisions of article 28 of this Convention.

Article 8

The competent authorities of the country to which the stateless person desires to proceed shall, if they are prepared to admit him and if a visa is required, affix a visa on the document of which he is the holder.

Article 9

1. The Contracting States undertake to issue transit visas to stateless persons who have obtained visas for a territory of final destination.

2. The issue of such visas may be refused on grounds which would justify refusal of a visa to any alien.

Article 10

The fees for the issue of exit, entry or transit visas shall not exceed the lowest scale of charges for visas on foreign passports.

Article 11

When a stateless person has lawfully taken up residence in the territory of another Contracting State, the responsibility for the issue of a new document, under the terms and conditions of article 28 shall be that of the competent authority of the territory, to which the stateless person shall be entitled to apply.

Article 12

The authority issuing a new document shall withdraw the old document and shall return it to the country of issue, if it is stated in the document that it should be so returned, otherwise it shall withdraw and cancel the document.

Article 13

1. A travel document issued in accordance with article 28 of this Convention shall, unless it contains a statement to the contrary, entitle the holder to re-enter the territory of the issuing State at any time during the period of its validity. In any case the period during which the holder may return to the country issuing the document shall not be less than three months, except when the country to which the stateless person proposes to travel does not insist on the travel document according the right of re-entry.

2. Subject to the provisions of the preceding sub-paragraph, a Contracting State may require the holder of the document to comply with such formalities as may be prescribed in regard to exit from or return to its territory.

Article 14

Subject only to the terms of paragraph 13, the provisions of this Schedule in no way affect the laws and regulations governing the conditions of admission to, transit through, residence and establishment in, and departure from, the territories of the Contracting States.

Article 15

Neither the issue of the document nor the entries made thereon determine or affect the status of the holder, particularly as regards nationality.

Article 16

The issue of the document does not in any way entitle the holder to the protection of the diplomatic or consular authorities of the country of issue, and does not ipso facto confer on these authorities a right of protection.

Model Travel Document

It is recommended that the document be in booklet form (approximately 15 x 10 centimetres), that it be so printed that any erasure or alteration by chemical or other means can be readily detected, and that the words "Convention of 28 September 1954" be printed in continuous repetition on each page, in the language of the issuing country.

(Cover of booklet)

TRAVEL DOCUMENT

(Convention of 28 September 1954)

No.

(1)

TRAVEL DOCUMENT

(Convention of 28 September 1954)

This document expires on unless its validity is extended or renewed.

Name:

.....
.....

Forename(s):

.....

Accompanied by:
child (children)

1. This document is issued solely with a view to providing the holder with a travel document which can serve in lieu of a national passport. It is without prejudice so and in no way affects the holder's nationality.
2. The holder is authorized to return to (state here the country whose authorities are issuing the document) on or before unless some later date is hereafter specified. (The period during which the holder is allowed to return must not be less than three months except when the country to which the holder proposes to travel does not insist on the travel document according the right of re-entry.)
3. Should the holder take up residence in a country other than that which issued the present document, he must, if he wishes to travel again, apply to the competent authorities of his country of residence for a new document. (The old travel

document shall be withdrawn by the authority issuing the new document and returned to the authority which issued it.)

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(2)

Place and date of birth:

.....

Occupation:

.....

...

Present residence:

- Maiden name and forename(s) of wife:

.....

- Name and forename(s) of husband:

.....

Description

Height

Hair

Colour of eyes

Nose

Shape of face

Complexion

Special peculiarities

Children accompanying holder

Name:

.....
.....

Forename(s):

.....

Place and date of birth:

.....

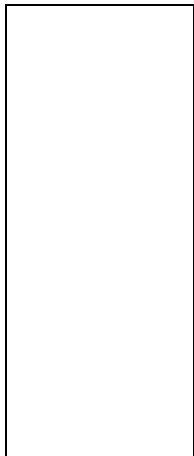
Sex:

.....
.....

- Strike out whichever does not apply.

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(3)

Photograf of holder and stamp of issuing authority

Finger-prints of holder (if required)

Signature of holder:

.....

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(4)

1. This document is valid for the following countries:

.....
.....
.....
.....

2. Document or documents on the basis of which the present document is issued:

.....
.....

Issued at:

Date:

Signature and stamp of authority issuing the document:

Fee paid:

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

Egyezmény a Hontalan Személyek Jogállásáról

Bevezető

A Magas Szerződő Felek,
figyelembe véve, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmánya, valamint az
Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1948. december 10-én jóváhagyott Emberi
Jogok Egyetemes Nyilatkozata megerősítette azt az elvet, hogy az embereknek
megkülönböztetés nélkül élvezniük kell az alapvető jogokat és szabadságokat,

figyelembe véve, hogy az Egyesült Nemzetek már több alkalommal kinyilvánította mély aggodalmát a hontalan személyeket illetően, és arra törekedett, hogy biztosítsa a hontalan személyek számára eme alapvető jogok és szabadságok lehető legszélesebb gyakorlását,

figyelembe véve, hogy az 1951. július 28-i, a menekültek helyzetére vonatkozó Egyezmény csak a menekült hontalan személyre terjed ki, és hogy sok olyan hontalan személy van, akire ez az Egyezmény nem terjed ki,

figyelembe véve, hogy kívánatos a hontalan személyek jogállását nemzetközi egyezmény útján szabályozni és javítani, az alábbiakban állapotok meg:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

A "hontalan személy" kifejezés meghatározása

1. A jelen Egyezmény céljából a "hontalan személy" kifejezés olyan személyt jelent, akit egy állam sem tart saját joga alapján állampolgárának.

2. A jelen Egyezmény nem vonatkozik:

(i) olyan személyekre, akik jelenleg - az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosának kivételével - az Egyesült Nemzetek szerveitől vagy szervezeteitől védelemben vagy segélyben részesülnek, addig, amíg ez a védelem vagy segély fennáll;

(ii) olyan személyekre, akiket annak az országnak az illetékes hatóságai, melyben lakóhelyük van, olyan személyeknek ismertek el, mint akiket megilletnek az adott ország állampolgárságának birtoklásával járó jogok és kötelezettségek;

(iii) olyan személyekre, akiket illetően komoly okok állnak fenn annak feltételezésére, hogy:

a) a nemzetközi okmányokban megfogalmazottaknak megfelelően béke elleni, háborús vagy az emberiség elleni bűnöket követtek el;

b) a tartózkodási helyük államán kívül, mielőtt abba az államba bebocsátást nyertek, súlyos, nem politikai bűncselekményt követtek el;

c) az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétes cselekmények elkövetésében vétkesek.

2. Cikk

Általános kötelezettségek

Minden hontalan személyt tartózkodási helyének állama iránt kötelességek terhelik, különösen azok, amelyek megkövetelik, hogy alkalmazkodjanak annak törvényeihez és jogszabályaihoz, valamint a közrend fenntartása érdekében tett intézkedésekhez.

3. Cikk

A megkülönböztetés tilalma

A Szerződő Államok a jelen Egyezmény rendelkezéseit a hontalan személyekre fajra, vallásra vagy származási országra tekintettel történő megkülönböztetés nélkül alkalmazzák.

4. Cikk

Vallás

A Szerződő Államok a területükön levő hontalan személyeknek a vallásuk gyakorlásának szabadsága, és a gyermekeik vallásos nevelését illető szabadság tekintetében legalább ugyanolyan kedvező elbánást biztosítanak, mint saját állampolgáraiknak.

5. Cikk

A jelen Egyezményen kívül biztosított jogok

A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az csorbítja egy Szerződő Állam által, a jelen Egyezményen kívül a hontalan személyeknek nyújtott jogokat és kedvezményeket.

6. Cikk

Az "azonos körülmények között" kifejezés

A jelen Egyezmény céljából az "azonos körülmények között" kifejezés azt jelenti, hogy bármely olyan követelményt teljesítenie kell (beleértve a tartózkodás vagy helyben lakás időtartamára és feltételeire vonatkozó követelményeket), amely az adott személynek a szóban forgó jog élvezete érdekében teljesítenie kellene, ha nem hontalan személy lenne, kivéve azon követelményeket, amelyeket természetüknél fogva egy hontalan személy nem képes teljesíteni.

7. Cikk

Kivétel a viszonyosság alól

1. Hacsak a jelen Egyezmény kedvezőbb rendelkezéseket nem tartalmaz, a Szerződő Állam a hontalan személyeknek ugyanolyan elbánást biztosít, mint általában a külföldieknek.

2. Háromévi helyben lakás után minden hontalan személy mentes a törvényhozási viszonyosság alól a Szerződő Államok területén.

3. Minden Szerződő Állam továbbra is megadja viszonyosság hiányában a hontalan személyeknek mindazokat a jogokat és előnyöket, amelyekre már jogosultak voltak abban az időpontban, amikor a jelen Egyezmény az adott államra nézve hatályba lépett.

4. A Szerződő Államok kedvezően bírálják el annak lehetőségét, hogy a hontalan személyeknek viszonyosság hiányában a 2. és 3. bekezdés szerint őket megilletőkön túlmenő jogokat és előnyöket biztosítsanak, továbbá hogy kiterjesszék a viszonyosság alóli mentességeket olyan hontalan személyekre is, akik nem felelnek meg a 2. és 3. bekezdésben meghatározott feltételeknek.

5. A 2. és 3. bekezdés rendelkezései vonatkoznak mind a jelen Egyezmény 13., 18., 19., 21. és 22. Cikkeiben meghatározott jogokra és kötelezettségekre, mind azon jogokra és kötelezettségekre, melyekről a jelen Egyezmény nem rendelkezik.

8. Cikk

Mentesség a kivételes intézkedések alól

Tekintettel az olyan kivételes intézkedésekre, amelyeket egy idegen állam állampolgáraival, egykori állampolgáraival, azok vagyonával vagy érdekeivel szemben lehet fogantatosítani, a Szerződő Államok hontalan személlyel szemben nem alkalmaznak ilyen intézkedéseket kizárólag amiatt, hogy a személy régebben a

kérdéses idegen állam állampolgára volt. Olyan Szerződő Államok, melyek törvényeik értelmében nem alkalmazhatják a jelen cikkben rögzített általános elvet, a megfelelő esetekben ezen hontalan személyek számára mentességet adnak.

9. Cikk

Ideiglenes intézkedések

A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezése sem akadályozza a Szerződő Államot abban, hogy háború, illetve egyéb súlyos és kivételes körülmények esetén ideiglenesen olyan intézkedéseket tegyen, amelyeket meghatározott személy esetében nemzetbiztonsága szempontjából lényegesnek tart, mindaddig, amíg a Szerződő Állam megállapítja, hogy az adott személy ténylegesen hontalan, és hogy esetében az ilyen intézkedések fenntartása szükséges a nemzetbiztonság érdekében.

10. Cikk

A tartózkodás folyamatossága

1. Amennyiben a hontalan személyt erőszakkal távolították el a lakhelyéről a II. világháború idején, és egy Szerződő Állam területére szállították és ott tartózkodik, az ilyen kényszerű tartózkodás idejét az e területen való jogszerű tartózkodásnak kell tekinteni.

2. Amennyiben a hontalan személyt erőszakkal távolították el a II. világháború idején egy Szerződő Állam területéről, és az érintett a jelen Egyezmény hatálybalépése előtt oda letelepedés céljából visszatért, az ilyen kényszerű eltávolítás előtti és utáni helyben lakást megszakítatlannak kell tekinteni minden olyan esetben, amely a megszakítatlan helyben lakást igényli.

11. Cikk

Hontalan tengerészek

A Szerződő Állam kedvezően bírálja el a lobogója alatt hajózó hajó fedélzetén rendszeresen szolgálatot teljesítő legénység hontalan tagjának a területén való letelepedését, számára úti okmány kiadását vagy területére való ideiglenes befogadását, különös tekintettel egy más országban való letelepedése előmozdítása érdekében.

II. Fejezet

JOGI STÁTUS

12. Cikk

Személyi jogállapot

1. A hontalan személy jogállását lakóhelye, illetőleg ennek híján tartózkodási helye szerinti állam joga szabályozza.

2. A hontalan személy által megszerzett és a személyi jogállapothoz fűződő jogokat, különösen a házassággal kapcsolatos jogokat, a Szerződő Állam tiszteletben tartja, amennyiben szükséges, az állam jogszabályai által megkívánt formásokkal összhangban, feltéve, hogy a szóban forgó jogosultságot az állam jogszabályai akkor is elismerik, ha az adott személy nem lett volna hontalan.

13. Cikk

Ingó és ingatlan vagyon

A Szerződő Államok a hontalan személynek a lehető legkedvezőbb elbánást biztosítják - de semmiképpen sem kedvezőtlenebbet, mint az azonos helyzetben levő külföldieknek általában - az ingó és ingatlan vagyon szerzését és az ezzel összefüggő más jogokat, valamint az ingó és ingatlan vagyonra vonatkozó bérleteket és egyéb szerződéseket illetően.

14. Cikk

Művészeti jogok és ipari tulajdon

Az ipari tulajdon - mint például találmányok, formatervek vagy minták, kereskedelmi jegyek, kereskedelmi elnevezések, valamint az irodalmi, művészeti és tudományos munkák - védelme tekintetében a hontalan személyeknek a szokásos tartózkodási hely országában az ország állampolgáraival azonos jogokat kell biztosítani. Más Szerződő Állam területén ilyen személy számára ugyanezt a védelmet kell biztosítani, amelyet a szokásos tartózkodási hely szerinti állam polgárai élveznek az adott állam területén.

15. Cikk

Egyesülési jog

A nem-politikai és nonprofit jellegű egyesülések és szakszervezetek tekintetében a Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyek számára a lehető legkedvezőbb elbánást biztosítják, de semmiképpen sem kedvezőtlenebbet, mint amelyet az azonos körülmények között levő külföldieknek általában nyújtanak.

16. Cikk

Bírósághoz fordulás

1. A hontalan személy szabadon bírósághoz fordulhat valamennyi Szerződő Állam területén.

2. A hontalan személy abban a Szerződő Államban, melyben szokásos tartózkodási helye van, a bírósághoz forduláskor az állampolgárokkal azonos elbírálásban részesül, beleértve a jogsegélyt és a perköltség-biztosíték alóli mentességet.

3. A hontalan személy azon országokban, amelyekben nem rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, a 2. bekezdésben említett ügyekben a szokásos tartózkodási helye szerinti állam állampolgáraival azonos elbírálásban részesül.

III. Fejezet

JÖVEDELEMSZERZŐ TEVÉKENYSÉG

17. Cikk

Kereső foglalkozás

1. A Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyeket a lehető legkedvezőbb elbánásban részesítik, de semmiképpen sem kedvezőtlenebben, mint amelyet azonos körülmények között külföldieknek nyújtanak munkaviszony keretében a kereső munkához való jog tekintetében.

2. A Szerződő Államok kedvezően viszonyulnak ahhoz, hogy közelítsék a hontalan személyek jogait a kereső foglalkozás tekintetében az állampolgárok jogaihoz, különösen olyan hontalan személyek vonatkozásában, akik munkaerő-toborzás vagy bevándorlási tervek alapján léptek be területükre.

18. Cikk

Önálló foglalkozás

A Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személynek a lehető legkedvezőbb elbánást biztosítanak, de semmiképpen sem kedvezőtlenebbet, mint amelyet azonos körülmények között általában a külföldieknek nyújtanak - a saját források bevonásán alapuló - a mezőgazdaságban, iparban, kézműiparban, kereskedelemben végzett egyéni vállalkozáshoz való jog, valamint a kereskedelmi és ipari társaságok alapításához való jog tekintetében.

19. Cikk

Szabad foglalkozás

Minden Szerződő Állam a területén jogszerűen tartózkodó olyan hontalan személyek számára, akiknek diplomáját az adott állam illetékes hatóságai elismerték és akik szabad foglalkozást kívánnak folytatni, a lehető legkedvezőbb elbánást biztosítja, de semmiképpen sem kedvezőtlenebbet, mint amelyet azonos körülmények között általában a külföldiek számára nyújt.

IV. Fejezet

JÓLÉTI KÉRDÉSEK

20. Cikk

Elosztás

Ahol olyan elosztási rendszer van érvényben, amely általában az egész lakosságra és a hiánycikkek általános elosztására vonatkozik, a hontalan személyek az állampolgárokkal azonos elbánásban részesülnek.

21. Cikk

Lakásügy

A lakásügy tekintetében a Szerződő Államok, amennyiben azt törvények vagy más jogszabályok szabályozzák, illetve közhatóságok ellenőrzése alá tartozik, a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyeknek a lehető legkedvezőbb elbánást biztosítanak, de semmiképpen sem kedvezőtlenebbet, mint amelyet általában az azonos körülmények között levő idegeneknek nyújtanak.

22. Cikk

Közoktatás

1. A Szerződő Államok az alapfokú oktatás tekintetében a hontalan személyeknek saját állampolgáraikkal azonos elbánást biztosítanak.

2. A Szerződő Államok a hontalan személyek számára a lehető legkedvezőbb elbánást biztosítják, de semmiképpen sem kedvezőtlenebbet, mint amelyet azonos körülmények között általában a külföldiek számára nyújtanak a nem alapfokú iskolai oktatás terén, különös tekintettel az oktatásba való bekapcsolódásra, a külföldi iskolai bizonyítványok, diplomák és fokozatok elismerésére, a tandíj- és költségkedvezményekre és ösztöndíjak adományozására.

23. Cikk

Közsegély

A Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyeknek a közsegélyek és gondoskodás tekintetében a saját állampolgárokkal azonos elbánást biztosítanak.

24. Cikk

Munkajog és társadalombiztosítás

1. A Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyeket saját állampolgáraikkal azonos elbánásban részesítik az alábbiak tekintetében:

a) amennyiben e kérdéseket törvények vagy jogszabályok rendezik, illetve azok igazgatási hatóságok ellenőrzése alatt állnak, úgy a bérezés, beleértve a családi pótlékot, amennyiben az a díjazás része, a munkaidő, a túlóra, a fizetett szabadság, az otthoni munka korlátozása, a munkavállalás alsó korhatára, a tanulóidő és a szakmai képzés, a női munka és a fiatalok munkája, valamint a kollektív megállapodás előnyeiből részesedés;

b) társadalombiztosítás (a belső jog által a társadalombiztosítás körébe utalt foglalkozási baleset, foglalkozási megbetegedés, szülés, betegség, rokkantság, öregség, halál, munkanélküliség, családi kötelezettségek és minden egyéb kérdés), az alábbi korlátozásokkal:

(i) megfelelő intézkedéseket lehet hozni a szerzett vagy megszerzés alatt álló jogok megtartása tekintetében,

(ii) a tartózkodási hely szerinti állam törvénye vagy más jogszabályai külön meghatározhatják a teljes mértékben közpénzekből nyújtott kedvezményeket vagy

a kedvezmények egy részét, valamint olyan személyeknek folyósított juttatásokat, amelyek a rendes nyugdíjfolyósítási feltételeknek nem felelnek meg.

2. A hontalan személy foglalkozási baleset vagy foglalkozási megbetegedés következtében bekövetkezett halála esetén kártérítéshez való jogát nem érinti az a tény, hogy a kedvezményezett személy tartózkodási helye a Szerződő Állam területén kívül van.

3. A Szerződő Államok az egymás között kötött vagy kötendő egyezmények kedvezményeit kiterjesztik a hontalan személyekre a társadalombiztosítás terén szerzett vagy éppen megszerzés alatt álló jogok fenntartása tekintetében, s ezt csak olyan feltételekkel korlátozzák, amelyek a kérdéses egyezményeket aláíró államok állampolgáira vonatkoznak.

4. A Szerződő Államok jóindulatúan viszonyulnak ahhoz, hogy amennyire lehetséges, a hontalan személyekre ki kell terjeszteni azon hasonló előnyöket, amelyeket a Szerződő Államok és az egyéb, nem Szerződő Államok között bármikor hatályban lévő egyezmények biztosítanak.

V. Fejezet

IGAZGATÁSI INTÉZKEDÉSEK

25. Cikk

Igazgatási segítség

1. Ha valamely jog hontalan személy általi gyakorlása általában egy olyan külföldi állam hatóságának segítségét igényli, amelyhez nem fordulhat, úgy az a Szerződő Állam, melynek területén tartózkodik, intézkedik, hogy megkapja a segítséget saját hatóságai útján.

2. Az 1. bekezdésben említett hatóság vagy hatóságok a hontalanok számára úgy adják ki, illetve felügyeletük alatt adhatják ki ezen okmányokat vagy igazolásokat, mint ahogy általában a külföldieknek adná ki saját hatósága útján.

3. Az így kiadott okmányok vagy igazolások helyettesítik a külföldieknek saját hatóságaik által kiadott hivatalos iratokat, s ellenkező bizonyításig hitelesnek tekintendők.

4. Nem érintve a rászorulóknak biztosított esetleges kivételes bánásmódot, az itt említett szolgáltatásokért díjat lehet felszámolni, amelyek azonban mérsékelt összegűek és arányban állnak azokkal a díjakkal, amelyeket hasonló szolgáltatásokért az állampolgároknak felszámítanak.

5. A jelen cikk rendelkezései nem érintik a 27. és 28. Cikket.

26. Cikk

Mozgásszabadság

Minden Szerződő Állam a területén jogszerűen tartózkodó hontalan személyek számára biztosítja a lakóhely megválasztásának és a területén való szabad mozgás jogát, az azonos körülmények között általában a külföldiekre vonatkozó szabályozással összhangban.

27. Cikk

Személyi okmányok

A Szerződő Államok a területükön levő bármely hontalan személy számára, aki nem rendelkezik érvényes úti okmánnyal, személyazonossági okmányokat állítanak ki.

28. Cikk

Úti okmányok

A Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyek számára a területükön kívül történő utazás céljára úti okmányt állítanak ki, amennyiben a nemzetbiztonság vagy közrend kényszerítő okai mást nem követelnek, s azokra a jelen Egyezmény *Függelékének* rendelkezéseit kell alkalmazni. A Szerződő Államok ilyen úti okmányt bármely, területükön levő hontalan személy számára kiadhatnak; különösen jóindulatú elbírálásban részesítik a területükön tartózkodó olyan hontalan személyek úti okmánnyal való ellátását, akik nem képesek jogszerű tartózkodási helyük államától úti okmányt beszerezni.

29. Cikk

Pénzügyi terhek

1. A Szerződő Államok a hontalan személyekre nem fognak semmilyen címen más vagy magasabb illetékeket, díjakat vagy adókat kivetni, mint amelyeket hasonló körülmények között állampolgáraikra kivetnek.

2. A fenti bekezdés rendelkezései nem érintik azon szabályok alkalmazását, amelyek az államigazgatási okmányok, beleértve a személyi okmányt, külföldieknek történő kiállításáért beszedett díjakat rendezik.

30. Cikk

Vagyontárgyak áttelepítése

1. A Szerződő Állam törvényeivel és más jogszabályaival összhangban lehetővé teszi hontalan személyek számára a területükre általuk bevitt vagyontárgyak olyan országba történő áttelepítését, amely országban letelepedésüket engedélyezték.

2. A Szerződő Állam jóindulatúan bírálja el a hontalan személy azon kérelmét, hogy engedélyezze azon vagyona áttelepítését, bárhol is legyen az, amelyre letelepedéséhez szüksége van egy másik országban, amelyben befogadták.

31. Cikk

Kiutasítás

1. A Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyt csak a nemzetbiztonság vagy közrend okából utasíthatják ki.

2. Ilyen hontalan személy kiutasítására csak jogszerű eljárás során hozott határozat alapján kerülhet sor. A hontalan személynek lehetővé kell tenni - kivéve, ha kényszerítő nemzetbiztonsági okok mást igényelnek -, hogy tisztázása érdekében bizonyítékot terjesszen elő, fellebbezéssel éljen, e célból képviselője legyen az illetékes hatóság, illetve az illetékes hatóság által külön kijelölt személy vagy személyek előtt.

3. A Szerződő Államok ésszerű határidőt szabnak meg az ilyen hontalan személy számára, hogy egy másik államba történő jogszerű bebocsátását rendezhesse. A Szerződő Államok fenntartják azt a jogot, hogy ezen idő alatt olyan közbenső intézkedéseket tegyenek, melyeket szükségesnek tartanak.

32. Cikk

Honosítás

A Szerződő Államok, amennyire csak lehetséges, megkönnyítik a hontalan személyek beilleszkedését és meghonosodását. Különösen mindent elkövetnek azért, hogy az állampolgárság megszerzéséhez szükséges eljárást meggyorsítsák, illetve az eljárási illetékek és költségek mértékét lehetőleg csökkentsék.

VI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

33. Cikk

Tájékoztatás a hazai törvényekről

A Szerződő Államok értesítik az Egyesült Nemzetek Főtitkárát a jelen Egyezmény alkalmazását biztosító törvények és jogszabályok elfogadásáról.

34. Cikk

Viták rendezése

A jelen Egyezmény részes államai között, annak értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó olyan vitákat, melyeket egyéb módon nem lehet elintézni, a vitában álló felek bármelyikének kérésére a Nemzetközi Bíróság elé kell terjeszteni.

35. Cikk

Aláírás, megerősítés és csatlakozás

1. A jelen Egyezmény az Egyesült Nemzetek székhelyén, 1955. december 31-ig áll nyitva aláírásra.

2. Az Egyezmény aláírásra nyitva áll:

a) az Egyesült Nemzetek bármely tagállama számára;

b) bármely olyan állam számára, melyet meghívtak a hontalan személyek helyzetével foglalkozó Egyesült Nemzetek Konferenciájára; és

c) bármely olyan állam számára, amelyhez az Egyezmény aláírására vagy az ahhoz való csatlakozásra az Egyesült Nemzetek Közgyűlése meghívást intézhet.

3. Az Egyezményt meg kell erősíteni, és a megerősítő okiratokat az Egyesült Nemzetek Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

4. Az Egyezmény a jelen cikk 2. bekezdésében meghatározott államok számára áll nyitva csatlakozásra, amely a csatlakozási okiratnak az Egyesült Nemzetek főtitkáránál történt letétbe helyezésével válik hatályossá.

36. Cikk

Területi záradék

1. Bármely állam az aláírás, megerősítés vagy csatlakozás alkalmával kijelentheti, hogy a jelen Egyezmény kiterjed minden vagy valamely olyan területére, melynek nemzetközi kapcsolataiért felelősséggel tartozik. E nyilatkozat a jelen Egyezménynek az adott államra vonatkozó hatálybalépésével egyidejűleg lép életbe.

2. Ezt követően az ilyen kiterjesztés az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett közlés útján történik, és e közlésnek az Egyesült Nemzetek Főtitkára által történt kézhezvételétől számított 90. napon lép hatályba, illetve akkor, amikor az Egyezmény az adott államra vonatkozóan hatályba lép, attól függően, hogy melyik a későbbi időpont.

3. Olyan területek tekintetében, melyekre a jelen Egyezményt nem terjesztik ki az aláírás, megerősítés vagy csatlakozás alkalmával, minden érdekelt állam fontolóra veszi, hogy megtegye a szükséges lépéseket a jelen Egyezmény alkalmazásának ilyen területekre történő kiterjesztésére, összhangban, ahol ez alkotmányos okokból szükséges, az ilyen területek kormányának hozzájárulásával.

37. Cikk

Szövetségi záradék

Szövetségi, illetve nem unitárius állam esetében, az alábbi rendelkezéseket kell alkalmazni:

a) a jelen Egyezmény olyan cikkei tekintetében, amelyek a szövetségi törvényhozás hatáskörébe tartoznak, a szövetségi kormány kötelezettségei azonosak a nem szövetségi részes államok kötelezettségeivel;

b) a jelen Egyezmény olyan cikkeit, amelyek a tagállamok, tartományok vagy kantonok törvényhozása hatáskörébe tartoznak és a szövetség alkotmányos rendszerében nem kötelezhetők törvényhozási intézkedések megtételére, a szövetségi kormány a tagállamok, tartományok vagy kantonok megfelelő hatóságainak mielőbb kedvező ajánlással továbbítja;

c) a jelen Egyezményben részes szövetségi állam bármely Szerződő Államnak az Egyesült Nemzetek Főtitkára útján eljuttatott kérésére felvilágosítást ad az Egyezmény bármely konkrét rendelkezését illetően a szövetségnek és alkotó egységeinek jogáról és gyakorlatáról, megjelölve, hogy e rendelkezést milyen mértékben hajtották végre törvényhozási vagy egyéb intézkedés útján.

38. Cikk

Fenntartások

1. Az 1., 3., 4. Cikk, a 16. Cikk (1) bekezdése és a 33-42. Cikk kivételével bármely állam az aláírás, megerősítés vagy csatlakozás alkalmával az Egyezmény cikkeivel kapcsolatban fenntartást tehet.

2. Bármely, a jelen cikk 1. bekezdésével összhangban fenntartást tevő állam, az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett ilyen értelmű közlés útján bármikor visszavonhatja fenntartását.

39. Cikk

Hatálybalépés

1. A jelen Egyezmény a hatodik megerősítő vagy csatlakozási okirat letétbe helyezésétől számított 90. napon lép hatályba.

2. Olyan államok tekintetében, amelyek az Egyezményhez a hatodik megerősítő vagy csatlakozási okirat letétbe helyezése után csatlakoztak, illetve azt megerősítik, az Egyezmény az ilyen állam megerősítő vagy csatlakozási okiratának letétbe helyezésétől számított 90. napon lép hatályba.

40. Cikk

Felmondás

1. Jelen Egyezményt bármely Szerződő Állam, az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett közlés útján bármikor felmondhatja.

2. A felmondás az Egyesült Nemzetek Főtitkára általi kézhezvételt követő egy év múlva lép hatályba az érdekelt Szerződő Állam vonatkozásában.

3. A 36. Cikk értelmében nyilatkozatot vagy közlést tevő állam az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett közlés útján kijelentheti, hogy e területre az Egyezmény hatálya a közlésnek a Főtitkár által történt kézhezvételét követő egy év elteltétől többé nem terjed ki.

41. Cikk

Felülvizsgálat

1. Bármely Szerződő Állam az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett közlés útján bármikor kérheti a jelen Egyezmény felülvizsgálatát.

2. Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése az ilyen kérelemmel kapcsolatban esetlegesen felmerülő lépésekre javaslatot tesz.

42. Cikk

Az Egyesült Nemzetek Főtitkára az Egyesült Nemzetek minden tagállamát és a 35. Cikkben említett nem-tagállamokat tájékoztatja:

- a)* a 35. Cikk értelmében az aláírásokról, megerősítésekről és csatlakozásokról;
- b)* a 36. Cikk értelmében a nyilatkozatokról és közlésekről;
- c)* a 38. Cikk értelmében a fenntartásokról és azok visszavonásáról;
- d)* a 39. Cikk értelmében a jelen Egyezmény hatálybalépésének időpontjáról;
- e)* a 40. Cikk értelmében a felmondásokról és közlésekről;
- f)* a 41. Cikk értelmében a felülvizsgálatra tett javaslatokról.

Melynek hitelül a megfelelően meghatalmazott alulírottak, kormányuk nevében a jelen Egyezményt aláírták.

Készült New York-ban, 1954. szeptember 28. napján, egy példányban, melynek mind az angol, francia és spanyol szövege egyaránt hiteles, s amelyet az Egyesült Nemzetek levéltárában kell letenni, és amelynek hitelesített másolatait el kell

juttatni az ENSZ valamennyi tagállamához, valamint a 35. Cikkben említett nem tagállamokhoz.

Függelék

1. Cikk

1. Az Egyezmény 28. Cikkében szereplő úti okmányoknak tartalmaznia kell, hogy annak tulajdonosa az 1954. szeptember 28-án kelt hontalan személyek jogállásáról szóló Egyezmény hatálya alatt áll.

2. Az okmányt legalább két nyelven kell kiadni, amelyből az egyik nyelv az angol vagy a francia.

3. A Szerződő Államok figyelembe veszik a mellékelt úti okmány minta alkalmazásának elfogadását.

2. Cikk

A kibocsátó ország jogszabályai szerint, az okmány megszerzésekor a gyermeket a szülők vagy kivételes körülmények esetén, egy másik nagykorú úti okmányába lehet bejegyezni.

3. Cikk

Az okmány kiadásáért fizetendő díjak nem haladhatják meg a nemzeti útlevel kiadásért fizetendő legalacsonyabb összeget.

4. Cikk

Kivételes esetektől eltekintve, az okmány a lehető legtöbb országba érvényes.

5. Cikk

Az okmány legalább három hónapig, legfeljebb azonban két évig érvényes.

6. Cikk

1. Az okmány érvényességének meghosszabbítása vagy kiterjesztése mindaddig a kibocsátó hatóság hatáskörébe tartozik, ameddig az érintett személy nem szerez jogszerű tartózkodáshoz engedélyt egy másik ország területén és ameddig a kibocsátó hatóság illetékességi területén jogszerűen tartózkodik. Új okmány kiadására azonos feltételekkel kerül sor a korábbi okmányt kibocsátó hatóságnál.

2. Az okmányt kibocsátó állam diplomáciai képviselete vagy konzuli hatósága meghosszabbíthatja az okmány érvényességét legfeljebb hat hónapig.

3. A Szerződő Államok jóindulatúan megvizsgálják az úti okmány érvényességének meghosszabbítását, kiterjesztését vagy új okmány kiadását olyan hontalan személy számára, aki már nem tartózkodik jogszerűen területükön, de nem tud a jogszerű tartózkodásul szolgáló államban úti okmányt szerezni.

7. Cikk

A Szerződő Államok elismerik az Egyezmény 28. Cikke alapján kibocsátott okmányok érvényességét.

8. Cikk

Annak az országnak az illetékes hatósága, amelynek területére kíván a hontalan személy belépni, ha erre az adott hatóság kész és ehhez vízumra van szükség, a vízumot az érintett személy okmányában rögzíti.

9. Cikk

1. A Szerződő Államok vállalják, hogy tranzit vízumot bocsátanak ki azoknak a hontalan személyeknek, akik az utazási célország vízumával rendelkeznek.

2. E vízum kiadása visszautasítható a külföldiekre vonatkozó általános vízumfeltételek alapján.

10. Cikk

A kiutazási, beutazási vagy tranzit vízum kiadásáért fizetendő díjak nem haladhatják meg a külföldiek által a vízumért fizetendő legalacsonyabb díjtételt.

11. Cikk

Ha a hontalan személy egy másik Szerződő Államban jogszerűen tartózkodik, az Egyezmény 28. Cikke szerinti új okmány kibocsátásáért való felelősség átszáll arra az államra, amelyhez a hontalan személy jogosult ezért folyamodni.

12. Cikk

Az új okmányt kibocsátó hatóság köteles bevonni az előző okmányt és visszaküldeni az azt kibocsátó országba, amennyiben az okmányban e kötelezettség szerepel, egyéb esetben pedig köteles azt visszavonni és érvényteleníteni az okmányt.

13. Cikk

1. Az Egyezmény 28. Cikkében szereplő rendelkezések értelmében kibocsátott úti okmány, hacsak annak ellenkezőjét nem tartalmazza, az okmány felmutatóját feljogosítja a kibocsátó ország területére való bármely időpontban való visszatérésre az érvényességi időn belül. A kibocsátó ország területére való visszatérési időtartam nem lehet rövidebb három hónapnál, hacsak az az ország, ahová a hontalan személy kíván utazni, nem ragaszkodik az úti okmányhoz a visszatérési jognak megfelelően.

2. Az előző bekezdésben foglaltak szerinti személytől a Szerződő Állam a kiutazásra vagy a területére való visszatérésre vonatkozó formaságok teljesítését követelheti meg.

14. Cikk

A 13. Cikkben foglaltak szerinti személlyel kapcsolatosan a Függelékben szereplő rendelkezések nem érintik a Szerződő Államok belépésre, átutazásra, tartózkodásra és letelepedésre, valamint a területükről való kiutazásra vonatkozó jogszabályai szerinti feltételeket.

15. Cikk

Sem az okmány kibocsátása, sem a beléptetés nem érinti vagy határozza meg az okmány felmutatójának jogállását, különösen állampolgárságát.

16. Cikk

Az okmány kibocsátása semmilyen módon nem jogosítja az okmány felmutatóját a diplomáciai vagy konzuli védelemre a kibocsátó ország ilyen hatóságainál, továbbá ipso facto nem keletkeztetnek jogot e szerveknél a védelemre.

Úti okmány minta

Javasoljuk, hogy az okmányt egy kis könyvecske formájában (körülbelül 15x10 cm méretben) bocsássák ki, és a nyomtatás módja biztosítsa, hogy bármely változtatást, vegyi vagy egyéb eszközzel alkalmazott módosítást könnyen észlelni lehessen. Minden oldalra kerüljön rá folyamatosan, a kibocsátó ország nyelvén, hogy "1954. szeptember 28-i Egyezmény".

(Fedlap)

nem lehet három hónapnál hosszabb, hacsak az érintett által jelölt célállam nem ragaszkodik az úti okmányhoz a visszatérés jogának megfelelően.

3. Amennyiben az okmány felmutatója a kibocsátó államon kívüli más államban kíván tartózkodni és utazni szeretne, új okmányért a tartózkodási helye szerinti ország hatóságához fordulhat. (A korábbi utazási okmányt bevonja az új okmányt kibocsátó hatóság és továbbítja az azt kibocsátó hatóságnak.)

(Ez az okmány 32 oldalt tartalmaz, továbbá a címlapot.)

(2)

Születés helye és ideje:

.....

Foglalkozás:

.....

..

Jelenlegi tartózkodási helye:

- Feleség lánykori neve:

.....

- Férj neve:

.....

..

Leírás

Magasság

Hajszín

Szeme színe

Orr

Arc formája

Arcbőr színe

Sajátosságok

Vele utazó gyermek

Család/utóneve:

.....

Születés helye, ideje:

.....

Neme:

.....

.....

Család/utóneve:

.....

Születés helye, ideje:

.....

Neme:

.....

.....

A nem kívánt részt ki kell húzni.

(Ez az okmány 32 lapot tartalmaz, valamint a címlapot.)

(3)

Fénykép
helye

Ujjnyomat (szükség esetén)

Aláírás:

.....
.....

(Ez az okmány 32 lapot tartalmaz, valamint a címlapot.)

(4)

1. Ez az okmány a következő országokba érvényes:

.....
.....
.....
.....

2. Az okmány a következő okiraton(kon) alapszik:

.....
.....

Kiadás helye és ideje:

.....

Kiállító hatóság bélyegzője és kiadó aláírása

Megfizetett illeték

(Ez az okmány 32 oldalt tartalmaz, továbbá a címlapot.)"

3. § A Magyar Köztársaság Kormánya az Országgyűlés felhatalmazása alapján az Egyezményhez történő csatlakozásról szóló okirat letétbe helyezésekor a következő nyilatkozatokat tette:

a) az Egyezmény 23. és 24. Cikkéhez:

Az Egyezmény 23. és 24. Cikkében foglaltakat a Magyar Köztársaság úgy alkalmazza, hogy a saját állampolgárokkal azonos elbánást az állandó belföldi lakóhelyű hontalan személyek számára biztosítja.

b) az Egyezmény 28. Cikkéhez:

Az Egyezmény 28. Cikkében foglaltakat a Magyar Köztársaság az "Utazási Igazolvány hontalan személy részére / Travel document for Stateless Person" elnevezésű magyar-angol nyelvű úti okmány kiadásával alkalmazza, az Egyezmény Függeléke 1. Cikk 1. bekezdésében szereplő bejegyzéssel ellátva.

4. § (1) Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba. Az Egyezmény rendelkezéseit 2002. február hónap 19. napjától kell alkalmazni.

(2) A törvény végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.